

SLOVARČEK: ZNAKOVNE VRSTE

Čas dogajanja se v slovenskem znakovnem jeziku izrazi s pomočjo časovnega prislova, ki ga odkretamo na začetku stavka, in sicer kot časovno temo.

Časovna tema je kretnja, ki opredeljuje čas dogajanja in je odkretana z dvignjenimi obrvmi na začetku stavka; sledi premor, mežik in vrnitev obrvi v nevtralni položaj.

Časovni prislov je kretnja, ki opredeljuje čas dogajanja.

Domača kretnja je kretnja, ki so jo samostojno ustvarili kretalci nekega znakovnega jezika.

Glagolski vid je na glagolu izražena informacija o poteku dogajanja, ki je v slovenskem znakovnem jeziku lahko dovršeno ali nedovršeno ter ponavljajoče ali neponavljajoče.

Kazalna kretnja je kretnja, ki jo izvedemo z iztegnjenim prstom, usmerjenim proti kretalnemu prostoru, ki ga zaseda določen udeleženec.

Kazalni zaimsek je kazalna kretnja, ki s pomenom “določnosti” dopolnjuje samostalnik.

Krajevni zaimsek je kazalna kretnja, ki nadomešča samostalnik, ki se nanaša na nek kraj.

Mimični pridevnik je pridevnik, izražen z mimiko.

Nedoločni zaimsek je kretnja, ki s pomenom “nedoločnosti” dopolnjuje samostalnik.

Orisni pridevnik je kretnja, pri kateri s konico kazalca ali konicami več prstov orišemo obliko predmeta. Ima funkcijo pridevnika.

Osebni zaimsek je kazalna kretnja, ki nadomešča samostalnik, ki se nanaša osebo, predmet ali pojem.

Osnovna kretnja je nesestavljena kretnja oziroma kretnja z eno samo pomensko enoto (z enim samim morfemom).

Samostalnik je znakovna vrsta, ki običajno poimenuje osebe, stvari in pojme ter nima izrazitega gibanja.

Sestavljena kretnja je sestavljena iz več pomenskih enot (morfemov).

Sposojenka iz govornega jezika je kretnja, ki je nastala pod vplivom nekega govornega jezika, in sicer tako, da je govorni jezik vplival na izbiro oblike roke (glede na prvo črko ustrezajoče besede v tem govornem jeziku), na spremljajočo rabo ust (oralizacijo) ali na celotno kretnjo, saj je v celoti črkovana.

Sposojenka iz znakovnega jezika je kretnja, ki je nastala pod vplivom nekega znakovnega jezika, s katerim so kretalci v stiku.

Svojilni zaimek je kretnja, ki opredeljuje svojino samostalnika, ki ga dopolnjuje.

Vizualna kretnja je kretnja, ki je nastala pod vplivom vizualne podobe osebe ali predmeta, in sicer tako, da oblika roke posnema njegovo obliko in velikost, gibanje pa položaj v prostoru, premikanje predmeta ali rokovanje z njim.

Zaimek je slovnična kretnja, ki nadomešča neko slovarsko kretnjo, na primer samostalnik.

Znakovne vrste so jezikoslovne kategorije, v katere lahko razvrstimo kretnje glede na njihovo morfologijo, pomen in skladnjo.

